

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ РОМАНЕНКА ВОЛОДИМИРА ПИЛИПОВИЧА

18 липня 2017 року перестало битися серце видатного вченого-вірусолога, лауреата Державної премії України, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора ветеринарних наук, академіка Національної академії аграрних наук України Романенка Володимира Пилиповича.

Володимир Пилипович народився 2 вересня 1932 р. в селі Окснар Ширяєвського району Одеської області. Після закінчення школи з 1947 по 1950 рр. навчався в Ісаєвському зооветеринарному технікумі. Трудову діяльність розпочав дільничним зоотехніком у Гайворонському районі Кіровоградської області.

У 1951 р. вступив на ветеринарний факультет Одеського сільськогосподарського інституту, після закінчення якого з 1956 р. працював старшим ветлікарем Котовської МТС і завідувачем Бачманівської ветдільниці Котовського р-ну Одеської області.

У 1962 р. Володимир Пилипович закінчив аспірантуру Всесоюзного інституту експериментальної ветеринарії (м. Москва) за спеціальністю вірусологія. З 1962 по 1966 рр. працював старшим науковим співробітником, завідувачем лабораторії генетики вірусів у Всесоюзному науково-дослідному ящурному інституті (м. Володимир). У 1963 р. під керівництвом професора Сюріна В. М. захистив кандидатську дисертацію на тему «Изучение некоторых биологических свойств вируса оспы овец в культуре ткани». З 1966 по 1967 рр. працював старшим науковим співробітником в Інституті поліомієліту і вірусних енцефалітів АМН СРСР (м. Москва). У 1967–1969 рр. працював у Всесоюзному науково-контрольному інституті ветпрепаратів МСГ СРСР (м. Москва).

Важливий період наукової діяльності Володимира Пилиповича припадає на 1969–1998 рр., коли він працював в Інституті сільськогосподарської мікробіології УААН (м. Чернігів) спочатку завідувачем відділу вірусології та імунології тварин, а з 1981 по 1997 роки — директором інституту.

Наукова громадськість знає В. П. Романенка як засновника нового напрямку у вірусології — вивчення ентеровірусів свиней. Він уперше в колишньому СРСР у 1971 р. діагнував ензоотичний енцефаломієліт (хворобу Тешена) свиней у Закарпатській області, вперше розробив діагностикуми в реакції нейтралізації вірусу, в реакції імунофлюоресценції та живу вакцину проти цієї хвороби. У 1979 р. захистив докторську дисертацію на тему «Энтеровирусы свиней — возбудители энзоотического энцефаломиелита и гастроэнтерита».

Володимиром Пилиповичем проведено епізоотичне обстеження господарств України, Росії, Молдови, Узбекистану. За результатами проведених досліджень встановлено 14 нових, раніше невідомих серотипів ентеровірусів свиней. Створено унікальну колекцію ентеровіру-

сів свиней.

В. П. Романенко розробив і впровадив у виробництво «Інструкції про заходи з профілактики та боротьби з ензоотичним енцефаломієлітом (хворобою Тешена) свиней». Ним розроблено «Рекомендації по діагностиці і боротьбі з ензоотичним енцефаломієлітом (хворобою Тешена) свиней».

Володимир Пилипович Романенко встановив і теоретично обґрунтував три нові, раніше невідомі хвороби свиней — ентеровірусний гастроентерит, ентеровірусну пневмонію та ентеровірусний пневмоентерит свиней, які затверджені як нозологічні одиниці, та розробив набори діагностикумів для цих хвороб.

З 1998 р. очолював лабораторію генетики та імунології Інституту ветеринарної медицини НААН (м. Київ).

За розроблену «Систему заходів з профілактики та ліквідації ензоотичного енцефаломієліту (хвороби Тешена) свиней і створення для цієї мети набору діагностикумів і вірусвакцини» у 1989 р. Володимир Пилипович був удостоєний Державної премії Української РСР. Нагороджений срібною медаллю ВДНГ СРСР та медаллю «За доблестный труд».

У 1990 р. Романенка В.П. обрано членом-кореспондентом Української академії аграрних наук, а в 1995 — дійсним членом (академіком) УААН. У 2003 р. Володимир Пилиповичу присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України.

Володимир Пилипович відомий далеко за межами держави. Він був дійсним членом Європейської асоціації ветеринарних вірусологів. Надавав допомогу у розвитку вірусології в Республіці Куба. За вагомий внесок у підготовку вірусологів і консультативну допомогу з ветеринарної медицини у 1977 р. був нагороджений Грамотою Академії наук Республіки Куба.

Опублікував понад 300 наукових праць, з яких дві монографії. Має 19 авторських свідоцтв та 3 патенти на винаходи. Наукові праці В. П. Романенка з проблеми ентеровірусів свиней та туберкульозу сільськогосподарських тварин і птахів є значним внеском у ветеринарну і біологічну науку. Багато уваги він приділяв підготовці наукових та науково-педагогічних кадрів.

У нашій пам'яті Володимир Пилипович Романенко назавжди залишиться як щира людина, ініціатор творчих пошуків, талановитий вчений, принциповий та вимогливий наставник, справедливий і мудрий керівник. У глибокій скорботі ми схиляємо голови перед видатною людиною, що своєю працею, натхненням та наполегливістю здобула повагу та наукове визнання в Україні та за її межами.

***Колектив Інституту сільськогосподарської мікробіології
та агропромислового виробництва НААН***